

Sygn. akt III U 914/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2015 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania M. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 16 października 2015 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy M. S. prawo do emerytury, począwszy od dnia 20 października 2015 r.

Sygn. akt III U 914/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 14 grudnia 2015 r.

Decyzją z dnia 16 października 2015 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy M. S. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015, poz. 748) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 4 miesiące i 23 dni; składkowe – 23 lata, 8 miesięcy i 27 dni; uzupełniające - rola – 1 rok, 10 miesięcy i 11 dni; łącznie – 25 lat, w tym w szczególnych warunkach/charakterze – 11 lat, 11 miesięcy i 25 dni. Zakład uznał okres pracy w szczególnych warunkach z tytułu zatrudnienia w okresie od 3 listopada 1979 r. do 27 października 1991 r. w (...) Spółdzielni (...) w P.. Zakład uznał za nie udowodniony okres pracy w warunkach szczególnych od 2 września 1996 r. do 31 grudnia 1998 r., tj. 2 lata, 3 miesiące

i 29 dni w Przedsiębiorstwie (...) z uwagi na brak opisu stanowiska według rozporządzenia Rady Ministrów oraz brak stwierdzenia na świadectwie pracy w szczególnych warunkach, czy praca w takich warunkach była wykonywana stale.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył w dniu 3 listopada 2015 r. wnioskodawca M. S..

Na uzasadnienie swojego stanowiska wnioskodawca podał, że nie jest w stanie przedłożyć korekty świadectwa pracy w warunkach szczególnych z Przedsiębiorstwa (...), ponieważ zakład pracy już nie istnieje. Wnioskodawca wniósł o zaliczenie do okresów pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia od 1 września 1994 r. do 30 września 1995 r. w zakładzie usługowym (...) J. C.. Nie ma jednak możliwości przedłożyć świadectwa pracy w szczególnych warunkach, ponieważ pracodawca zlikwidował działalność gospodarczą i nie jest w posiadaniu dokumentów potwierdzających pracę w szczególnych warunkach. Na potwierdzenie charakteru swojego zatrudnienia w (...) wnioskodawca powołał się na zeznania świadka.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu wskazano w szczególności, że wnioskodawca legitymuje się ogólnym stażem pracy osiągniętym przed 1 stycznia 1999 r. wynoszącym łącznie 25 lat; w dniu 20 października 2015 r. osiągnął on obniżony wiek emerytalny; we wniosku o emeryturę oświadczył, że nie przystąpił do OFE. Organ rentowy przyjął, że okres pracy w warunkach szczególnych przypadający przed 1 stycznia 1999 r. został udowodniony w wymiarze 11 lat, 11 miesięcy i 25 dni. Jest to okres zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w P. od 3 listopada 1979 r. do 27 października 1991 r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Organ rentowy nie uwzględnił jako okresu pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia wykonywanego w Przedsiębiorstwie (...) od 2 września 1996 r. do 31 grudnia 1998 r. na stanowisku kierowcy samochodu o ładowności powyżej 3,5 tony. W aktach sprawy zalega świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 21 listopada 2002 r. wystawione przez syndyka masy upadłości M. O., w którym stwierdzono, że M. S. od 2 września 1996 r. do 31 października 2002 r. w pełnym wymiarze wykonywał prace kierowcy samochodu o ładowności powyżej 3,5 tony. Charakter wykonywanej pracy wskazany w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych jest niezgodny z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Ponadto w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie podano, aby wnioskodawca miał wykonywać tego rodzaju prace – stale. Ponadto na okoliczność pracy w warunkach szczególnych w Zakładzie Usługowo-Handlowym (...) J. C. w okresie od 1 września 1994 r. do 30 września 1995 r. wnioskodawca nie przedstawił świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Znajdujące się w aktach rentowych zwykle świadectwo pracy z dnia 30 września 1995 r. wskazuje, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku kierowcy – operatora. Brak w nim natomiast odpowiedniej adnotacji o wykonywaniu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy w Przemyśle ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. S., ur. (...), w dniu 7 października 2015 r. złożył wniosek o emeryturę, oświadczając w nim równocześnie, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Do wniosku wnioskodawca dołączył: świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 28 września 2015 r. wydane przez (...) Spółdzielnię (...) w P., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tej Spółdzielni od dnia 3 listopada 1979 r. do dnia 27 października 1991 r. i w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, które to stanowisko zostało wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., w wykazie A, dziale VIII, pkt 2 oraz w wykazie A, dziale VIII, poz. 2 pkt 1 załącznika do uchwały Zarządu Głównego (...) Związku Spółdzielni Rolniczych (...) z dnia 25 lipca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy spółdzielczości rolniczej; świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 21 listopada 2002 r. wydane przez Przedsiębiorstwo (...) spółka jawna w upadłości w R., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy od dnia 2 września 1996 r. do dnia 31 października 2002 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu o ładowności powyżej 3,5 tony, wymienionym w wykazie A, dziale VIII, poz. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Ponadto w aktach organu rentowego zalega: świadectwo pracy z dnia 30 września 1995 r. wystawione przez Zakład Usługowo-Handlowy (...) J. C. w P., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy od 1 września 1994 r. do 30 września 1995 r. na stanowisku kierowcy – operatora; umowa o pracę zawarta w dniu 2 września 1996 r. pomiędzy Zakładem (...) i (...) s.c. w P. a wnioskodawcą na podstawie, której M. S. został zatrudniony w tym zakładzie pracy na czas określony od 2 września 1996 r. do 1 marca 1997 r., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy; umowa o pracę zawarta w dniu 1 marca 1997 r. pomiędzy Zakładem (...) i (...) s.c. w P. a wnioskodawcą na podstawie, której M. S. został zatrudniony w tym zakładzie pracy na czas nie określony, w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy.

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach sprawy dokumentacji, decyzją z dnia 16 października 2015 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy M. S. prawa do emerytury, ponieważ nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 4 miesiące i 23 dni; składkowe – 23 lata, 8 miesięcy i 27 dni; uzupełniające - rola – 1 rok, 10 miesięcy i 11 dni; łącznie – 25 lat, w tym w szczególnych warunkach/charakterze – 11 lat, 11 miesięcy i 25 dni. Zakład uznał okres pracy w szczególnych warunkach z tytułu zatrudnienia od 3 listopada 1979 r. do 27 października 1991 r. w (...) Spółdzielni (...) w P..

Dowód – akta emerytalne wnioskodawcy:

- wniosek o emeryturę z dnia 7.10.2015 r.,
- świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, świadectwo pracy,
- decyzja ZUS z dnia 16.10.2015 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca był zatrudniony w Zakładzie Usługowo-Handlowym (...) J. C. w P. w okresie od 1 września 1994 r. do 30 września 1995 r. na stanowisku kierowcy.

Wnioskodawca swoje obowiązki wykonywał na samochodzie ciężarowym marki K. o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Przewoził nim kable, słupy i różne materiały energetyczne, piasek, materiały budowlane służące do podsypki. Na stanowisku kierowcy wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zakład pracy zajmował się bodową linią energetycznych, a prace trwały przez cały rok.

W okresie od dnia 2 września 1996 r. do dnia 31 października 2002 r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) spółka jawna w R. na stanowisku kierowcy.

Zakład budował sieci kanalizacyjne na terenie m.in. gminy K., w P., a prace trwały przez cały rok.

Wnioskodawca pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego marki K. o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony wraz z przyczepą, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Przewoził piasek, żwir, materiały budowlane, ziemię, kręgi betonowe.

Wnioskodawca pracował Do dnia 31 grudnia 1998 r. nie korzystał on z urlopów bezpłatnych.

Dowód:

- dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Zakładzie Usługowo-Handlowym (...) J. C. w P.,
- zeznania świadka J. C.,

- przesłuchanie wnioskodawcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach emerytalnych wnioskodawcy oraz w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Zakładzie Usługowo-Handlowym (...) J. C. w P., których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka J. C. oraz wnioskodawcy M. S., jako logiczne, spójne, wzajemnie się uzupełniające. Wynika z nich jednoznacznie charakter zatrudnienia, zajmowane stanowisko pracy, rodzaje powierzonych wnioskodawcy obowiązków w spornym okresie zatrudnienia w Zakładzie Usługowo-Handlowym (...) J. C. w P.. Świadek J. C. był właścicielem tej firmy, pracodawcą wnioskodawcy, miał zatem bezpośrednie wiadomości potwierdzające faktyczny rodzaj powierzonych mu prac.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania wnioskodawcy również w zakresie, w jakim wskazywał on na charakter zatrudnienia, rodzaj powierzonych mu obowiązków w Przedsiębiorstwie (...) spółka jawna w upadłości w R., jako logiczne, spójne, a ponadto znajdujące potwierdzenie w dowodach z dokumentów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy M. S. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości

dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43

ze zm.) - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych

w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach

lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy

na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac

w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat

dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi

do okresów zatrudnienia.

Bezspornym jest, iż wnioskodawca w dniu 20 października 2015 r. ukończył 60 lat; we wniosku o emeryturę zawarł oświadczenie, iż nie jest członkiem OFE; a ponadto wykazał na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn.

Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 4 miesiące i 23 dni; składkowe – 23 lata, 8 miesięcy i 27 dni; uzupełniające - rola – 1 rok, 10 miesięcy i 11 dni; łącznie – 25 lat, w tym w szczególnych warunkach/charakterze – 11 lat, 11 miesięcy i 25 dni. Zakład uznał okres pracy w szczególnych warunkach z tytułu zatrudnienia od 3 listopada 1979 r. do 27 października 1991 r. w (...) Spółdzielni (...) w P..

Istotą sporu w niniejszej sprawie była kwestia ustalenia, czy wnioskodawca był zatrudniony, co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca był zatrudniony w szczególnych warunkach również:

- w Zakładzie Usługowo-Handlowym (...) J. C. w P. w okresie od 1 września 1994 r. do 30 września 1995 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony;

- w Przedsiębiorstwie (...) spółka jawna w upadłości w R. w okresie od dnia 2 września 1996 r. do dnia 31 grudnia 1998 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Wskazane wyżej stanowisko wymienione zostało w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A, dziale VIII – „W transporcie i łączności”, poz. 2 – „Prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów” oraz w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy podległych ministrowi budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach w wykazie A, dziale VIII, poz. 2, pkt 2 – „kierowca samochodu ciężarowego”.

Podkreślenia wymaga, iż w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udawdaniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym również zeznaniami świadków i stron.

W postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi,

że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza,

że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty

oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca,

w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia (...), a więc od ukończenia 60 lat życia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.